

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1989-1990

29 JUNI 1990

BELEIDSBRIEF

Milieubeleidsplan en natuurontwikkelingsplan voor Vlaanderen

Voorstellen voor 1990-1995

VERSLAG

namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud
uitgebracht door de heren E. Vandebosch en J. Timmermans

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud heeft in haar vergaderingen van 18 april, 29 mei en 12 juni de beleids-

Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Jozef Bosmans.

Vaste leden : de heren F. Aerts, G. Beerden, Jos Bosmans, E. Vandebosch, J. Van Looy, A. Van Nevel ;

de heer J. Dufaux, mevrouw O. Lefebver, de heren J. Sleenckx, J. Timmermans ;

de heren Jozef Bosmans, E. De Groot, P. Vandermeulen ;
de heren M. Capoen, J. Caudron.

Plaatsvervangers :

de heren J. Ansoms, F. Cauwenberghs, J. De Seranno, mevrouw M.P. Kestelijn-Sierens, mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, de heer R. Van Rompaey ;

de heren C. Lisabeth, P. Matthys, D. Van der Maelen, J. Verheyden ;

de heren R. Daems, J. Laverge, W. Van Renterghem ;
mevrouw F. Brepoels, de heer E. Van Vaerenbergh.

Zie :

296 (1989-1990)

- Nr. 1 : Beleidsbrief

brief „Milieubeleidsplan en natuurontwikkelingsplan voor Vlaanderen" van de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting besproken.

**I. INLEIDING DOOR DE HEER T. KELCHTERMANS,
GEMEENSCHAPSMINISTER VAN LEEFMILIEU,
NATUURBEHOUD EN LANDINRICHTING**

1. PROCEDURE EN STAND VAN ZAKEN

In het Regeerakkoord wordt in diverse beleidsdomeinen belangrijke aandacht besteed aan het ecologisch beleid dat de Vlaamse Regering wil voeren. Zo wordt onder meer gesteld :

a) Inzake leefmilieu en natuurbehoud :

„De bescherming en het herstel van het milieu en de natuur en de voorkoming van milieuhinder en -schade zijn belangrijke beleidsobjectieven.

Essentiële uitgangspunten hierbij vormen :

— een actieve betrokkenheid van de sociale gesprekspartners en de milieubeweging bij het milieubeleid, via de geëigende advies- en overlegstructuren ;

— een onderzoek naar de verhoging van de interventiemiddelen, en dit via verschillende mechanismen, zoals een rationele herverdeling van de thans beperkte financiële middelen en door toepassing van het principe „de vervuiler betaalt" ;

— een integratie van de milieuzorg in alle beleidsbeslissingen ;

— een planmatige aanpak waarbij rekening wordt gehouden met verschillende internationale, nationale, regionale en lokale evoluties. Een dergelijke planning veronderstelt een regelmatig overleg tussen de verantwoordelijken van de onderscheiden beleidsniveaus, gebaseerd op een zo volledig mogelijke beschrijving van de milieutoestand in Vlaanderen. De basisinformatie zal verzameld worden in een centrale milieudatabank en de doelstellingen, het karakter van de planning en de in te zetten middelen zullen worden bepaald."

b) Inzake economisch beleid :

„Teneinde zinvolle, duurzame en volwaardige werkgelegenheid voor iedereen te creëren en teneinde in functie hiervan de toegevoegde waarde van de economische activiteit te vergroten, zal de Vlaamse Regering, oordeelkundig voortbouwend op het beleid van industriële vernieuwing en mede in het perspectief van Europa '92, een kader scheppen waarin het privé- en het publiek initiatief elk hun specifieke rol volwaardig en optimaal kunnen vervullen.

In dit kader zal de Vlaamse Regering hoogstaand wetenschappelijk onderzoek, vernieuwde economische ontwikkeling, efficiënte commercialisering van produkten en diensten, alsmede moderne dienstverlening bevorderen en zal zij een gedifferentieerd beleid voeren in functie van de dimensie van de ondernemingen.

Dit beleid zal selectief en planmatig gericht worden op alle sectoren van de economie, inclusief de dienstensector. Het accent zal liggen op het versterken van gezonde en perspectiefvolle kernen van bestaande activiteiten en op het stimuleren van kennis-intensieve initiatieven.

Deze doelstellingen zullen permanent gedragen worden door de zorg voor sociale rechtvaardigheid en het ecologisch evenwicht.

De expansiewetgeving zal evenwel eenvoudiger, doorzichtiger, selectiever en efficiënter gemaakt worden, op basis van objectieve criteria. Overlappingsen en negatieve interferenties met andere vormen van investeringssteun zullen zoveel mogelijk weggewerkt worden. Aldus kan een tewerkstellingsbevorderend en ecologisch gericht beleid gevoerd worden dat bovendien de internationale concurrentiekracht van de Vlaamse bedrijven verhoogt."

c) Inzake energiebeleid :

„In het kader van haar verruimde bevoegdheden zal de Vlaamse Regering een geïntegreerd energiebeleid voeren. Een beleid van rationeel energiegebruik met het oog op het zo doelmatig mogelijk aanwenden van primaire energiebronnen is daarbij de prioriteit, niet alleen om economische maar ook om ecologische overwegingen. In het bijzonder zal de Vlaamse Regering ook rekening houden met maatschappelijke elementen."

d) Inzake infrastructuur en vervoer :

„De verwezenlijking van de globale sociaal-economische en maatschappelijke objectieven zal ondersteund worden door een samenhangend en geïntegreerd vervoer- en infrastructuurbeleid, dat afgestemd is op de reële behoeften en kadert binnen de vooropgestelde beleidsprioriteiten inzake mobiliteit.

Deze prioriteiten zijn de bezorgdheid om de ecologische aspecten en de oordeelkundige aanwending van de beperkte ruimte.

Het mobiliteitsbeleid, dat het vervoer, de infrastructuur, het milieu en de ruimtelijke ordening geïntegreerd benaderd, zal gebaseerd zijn op een globaal mobiliteitsplan. Dit plan zal spoedig worden opgesteld en uitgaan van de huidige en toekomstige behoeften aan mobiliteit van personen, goederen en diensten en rekening houden met de structurele elementen van de verschillende vervoersmodi. Het zal maatregelen bevatten om het vervoer van goederen en inzonderheid van gevaarlijke stoffen via spoor- en waterweg te bevorderen.

Daarbij zal een verkeers- en ruimtelijke analyse opgemaakt worden voor gebieden met zware knelpunten op het vlak van verkeersafwikkeling, veiligheid, leefbaarheid, milieuhinder en bereikbaarheid."

e) Inzake Ruimtelijke Ordening :

„Het ruimtelijke beleid zal aldus in volledige samenhang met het ecologische-, het infrastructuur- en mobiliteitsbeleid worden benaderd en kaderen binnen een globale ordening van het grondgebied."

Op 14 februari heeft de Gemeenschapsminister het milieu-beleidsplan en het natuurontwikkelingsplan 90-95 aan de Vlaamse Executieve medegedeeld en als beleidsbrief neergelegd in de Vlaamse Raad.

In zijn voorstellen onderstreept de Gemeenschapsminister op diverse plaatsen dat :

— de realisatie van de vooropgezette doelstellingen pas zal kunnen tot stand komen door een geïntegreerde aanpak in diverse beleidsdomeinen ;

— de verdere concretisering en uitwerking van aanvullende deelplannen noodzakelijk is teneinde het pakket aan maatregelen te vervolledigen (energie, mobiliteit) ;

— de realisatie van de vooropgezette doelstellingen de komende jaren op een continue wijze zal moeten worden nagestreefd waarbij een ruime maatschappelijke en politieke consensus onontbeerlijk is.

De Gemeenschapsminister heeft terzake voorzien in overleg in het kader van de Interministeriële Conferentie Leefmilieu en heeft over zijn voorstellen adviezen gevraagd aan de SERV en de diverse adviesraden inzake milieu en natuur.

De Gemeenschapsminister heeft er hierbij op aangedrongen dat de gevraagde adviezen vóór einde mei 1990 zouden zijn uitgebracht.

De voorstellen werden eveneens overgemaakt aan de Interuniversitaire Commissie voor de hervorming van het milieurecht (de zogenaamde Commissie Bocken).

Uit wat voorafgaat blijkt de noodzaak en de wil om ook in de schoot van de Vlaamse Executieve op een geïntegreerde wijze de procedure vast te leggen en met het oog op een continu beleid het milieubeleidsplan en natuurontwikkelingsplan 90-95 vorm te geven. Daarom heeft de Vlaamse Executieve op 28 maart het volgende vastgelegd :

Vóór einde juli 1990 zal de Vlaamse Executieve een globale principiële beslissing nemen inzake het geïntegreerd milieu- en natuurbeleid op basis van het milieubeleidsplan en natuurontwikkelingsplan voorgelegd door de Gemeenschapsminister en van de aspecten inzake milieu- en natuur die opgenomen zijn in de beleidsplannen economie, energie, mobiliteit en ruimtelijke ordening die door de bevoegde Gemeenschapsministers worden uitgewerkt.

Deze globale principiële beslissing zal minstens betrekking hebben op de doelstellingen die worden nagestreefd, de in te zetten middelen (mensen en finances), de integratie van diverse beleidsdomeinen en de wijze waarop de continuïteit terzake zal worden gerealiseerd.

Deze globale principiële beslissing zal tevens rekening houden met de vermelde adviezen, het overleg binnen de Interministeriële Conferentie Leefmilieu en zal aan de Vlaamse Raad worden voorgelegd.

Zonder afbreuk te doen aan de vermelde globale geïntegreerde beslissing werden reeds een aantal beslissingen door de Vlaamse Executieve genomen of worden ze voorbereid.

Daarbij zal telkens worden aangegeven op welke wijze deze beslissingen zullen kaderen in de vermelde globale beslissing.

Het voorontwerp mestdecreet is voor advies voorgelegd aan de SERV en de VLARALE, die respectievelijk op 9 en 15 mei 1990 hun advies uitbrachten. Het ontwerpdecreet Mina-Raad en het ontwerpdecreet Mina-Fonds zijn voor advies bij Raad van State. Het ontwerp van MER-decreet aangepast aan de adviezen van SERV en VLARALE zal eerst-daags aan de Vlaamse Executieve en aan de Commissie Bocken worden voorgelegd. De besluiten van de studiesyndicaten waterzuivering zijn door de Vlaamse Executieve reeds goedgekeurd. Het besluit landinrichting wordt binnenkort aan de Vlaamse Executieve voorgelegd. Het impulsprogramma milieutechnologie is reeds door de VRWB positief geadviseerd en wordt nu door de SERV onderzocht. De structurering van de diensten van de Vlaamse Executieve (rapport De Ryck) is thans in bespreking binnen de Vlaamse Executieve.

Teneinde de beoogde integratie te garanderen is een vaste werkgroep belast met de voorbereiding van elke beslissing van de Vlaamse Executieve.

2. INHOUDELIJKE TOELICHTING

A. Ontstaan van Vlaams milieubeleidsplan en Vlaams natuurontwikkelingsplan

Op 21 februari 1989 heeft de Gemeenschapsminister aan de leden van de Vlaamse Executieve de „Analyse en voorstellen van een vernieuwd Vlaams milieu- en natuurbeleid-MINA-PLAN 2000" medegedeeld. In deze voorstellen stelde hij onder meer :

„Het MINA-PLAN 2000 is echter ook een beleidsdocument. Het bevat een waaier van voorstellen om op een structurele en vernieuwde wijze een toekomstgericht milieu- en natuurbeleid in Vlaanderen uit te bouwen. Meteen liggen mijn uitgangspunten, opties en concrete voorstellen ter tafel. Ik zal in de loop van 1989 in ruime mate overleg over het MINA-PLAN 2000 organiseren. Het is noodzakelijk dat over een structurele aanpak van een dergelijk probleem een brede maatschappelijke consensus kan groeien. Het overleg en het ruime debat moeten leiden tot structurele maatregelen in het begin van de negentiger jaren, zodat ook op het vlak van milieu- en natuurbeleid Vlaanderen klaar staat — én aan de spits — voor de uitbouw van een Europese ecologische ruimte."

In de loop van 1989 werd intens overleg over het MINA-PLAN georganiseerd :

De bevoegde Commissies van de Vlaamse Raad hebben dit plan uitvoerig besproken tijdens een tiental zittingen, onmiddellijk na de bespreking van de regeringsverklaring van de huidige Vlaamse Executieve. Op 21 juni 1989 heeft de SERV advies uitgebracht over het MINA-PLAN en in het bijzonder over de voorstellen inzake de grotere betrokkenheid van de sociale gesprekspartners bij het milieu- en natuurbeleid. Op 7 december 1989 heeft de Vlaamse Raad voor Leefmilieu een uitgebreid standpunt over het MINA-PLAN 2000 geformuleerd. Diverse en zeer talrijke politieke, sociale, economische en ecologische verantwoordelijken, organisaties en groeperingen hebben in de loop van 1989 hun standpunt over het MINA-PLAN 2000 bekendgemaakt.

Eveneens in de loop van 1989 heeft de Vlaamse Executieve — in uitvoering van het MINA-PLAN 2000 — een eerste reeks belangrijke beslissingen genomen :

Op 23 oktober 1989 werd het ontwerp van nieuw Bosdecreet in de Vlaamse Raad neergelegd. Het werd inmiddels in de Commissie besproken en door de Vlaamse Raad op 31 mei aangenomen. Op 5 juli 1989 werd de Interuniversitaire Commissie inzake Milieuwetgeving door de Vlaamse Executieve opgericht. Vanaf 23 maart 1989 is de MER-plicht wettelijk ingevoerd. Een nieuw ontwerp afvalstoffendecreet ligt thans bij de Raad van State. Op 21 december 1989 werd aan de nieuwe milieuholding van de GIMV 1,955 miljard frank trekkingsrechten toegekend.

Voor 1990 werden de bestaande milieuheffingen gevoelig verhoogd. Een nieuwe regeling inzake landinrichting is door de Vlaamse Executieve goedgekeurd. In de loop van december 1988 en 1989 werden elf niet of onvolledig omgezette EEG-richtlijnen in Vlaamse wetgeving omgezet. Interge-

westelijke akkoorden met Brussel (water) en Wallonië (afval) werden afgesloten. Het protocol inzake de voorbije Noord-zee-Conferentie is door de Vlaamse Executieve goedgekeurd en het ontwerp voor de komende Conferentie is op ministerieel niveau aanvaard.

De Gemeenschapsminister heeft, eveneens in de loop van 1989 een reeks initiatieven genomen ter voorbereiding van een concreet Vlaams milieubeleidsplan en een Vlaams natuurontwikkelingsplan voor het nieuwe decennium :

Diverse milieuoverheidsdiensten werkten in zijn opdracht ontwerp-meerjarenplannen uit. Er werd een wetenschappelijk rapport uitgewerkt over een concept van milieubeleidsplanning voor Vlaanderen. Diverse studiesyndicaten werkten voorstellen uit inzake financiering van waterzuivering, watervoorziening en afvalverbranding. Externe bevoegde deskundigen (onderzoekers, milieubeweging, sociale organisaties) werden op informele wijze eveneens betrokken bij de voorbereiding.

Op basis van deze voorbereidingen en rekening houdend met het eerder vermelde overleg en met de uitgebrachte adviezen heeft de Gemeenschapsminister een stuurgroep belast met de uitwerking van het Vlaamse Milieubeleidsplan en Natuurontwikkelingsplan. Thans worden deze meerjarenplannen voorgelegd.

Met betrekking tot de aangelegenheden die ofwel tot de nationale bevoegdheid behoren ofwel waarover overleg met andere Gewesten of landen noodzakelijk is, zal hij deze plannen eveneens neerleggen in de Interministeriële Conferentie voor Leefmilieu.

Tevens zullen zijn diensten overleg plegen met de bevoegde Europese instanties (DGXI) teneinde deze meerjarenplannen te kunnen inpassen in het Europees milieubeleid.

Tenslotte worden de voorgelegde beleidsplannen eveneens overgemaakt aan : de Vlaamse Raad, (als beleidsbrief in toepassing van artikel 63ter van het vernieuwde reglement), de SERV, de Vlarale en de Raad voor Natuurbehoud, en de Commissie Bocken.

B. Krachtdlijnen van het Vlaams milieubeleidsplan

Het voorgelegde Vlaams milieubeleidsplan bevat voor de diverse sectoren, thema's en doelgroepen doelstellingen te realiseren in de jaren 1990-1995.

Daarbij zijn volgende doelstellingen voor de komende jaren (90-95) van essentieel belang :

De basisdoelstelling van het Vlaams milieubeleidsplan is het waarborgen van „duurzame ontwikkeling“ dit wil zeggen een ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie zonder daarmee voor de toekomstige generaties de mogelijkheden in gevaar te brengen om ook in hun behoeften te voorzien. Een dergelijke duurzame ontwikkeling kan pas gegarandeerd worden als de omvang van emissies en afvalstromen op een structurele wijze afneemt, waarbij ingrepen in de aard en de omvang van produktie en consumptie noodzakelijk zijn.

Het ontworpen milieubeleid is brongericht waarbij actieplannen voor diverse doelgroepen worden uitgewerkt. Het voorgestelde beleid is tevens effectgericht waarbij de effecten op diverse thema's worden onderzocht (verzuring, vermesing, verspilling, verstoring, verdroging,...)

Om de verzuring in Vlaanderen tegen te gaan dienen de verzurende emissies in de lucht (NO_x , SO_2 en NH_3) gevoelig verminderd te worden. Daarbij gelden volgende doelstellingen :

— de reductie van de totale verzurende emissies dient ten opzichte van 1980 tegen 2000 84 % te bedragen voor SO_2 , 30 % voor NO_x en 20 % voor NH_3 . Deze emissiereducties beogen een maximale verzurende depositie tot 2.400 mol/ha/jaar tegen 2000. Om dit te bereiken zijn in het kader van het milieubeleidsplan maatregelen voorgesteld voor volgende doelgroepen : verkeer en mobiliteit, elektriciteitsproductie, industrie en landbouw ;

— om de verzurende emissies van het toenemend verkeer (vooral NO_x) conform de algemene doelstellingen te verminderen zullen technische ingrepen (o.a. versnelde invoering katalysator) niet volstaan. Er dringen zich ook volumemaatregelen op, die in het kader van globaal mobiliteitsbeleid zullen moeten worden uitgewerkt ;

— om de verzuring gevoelig te verminderen zal de verzurende emissie van de elektriciteitsproductie drastisch dienen te worden verminderd. Voor grote stookinstallaties (vooral elektriciteitsproductie) dient de emissie van SO_2 tegen 1998 met 60 % gereduceerd te worden ten opzichte van 1980 ; de NO_x emissie dient hier eveneens met 40 % ten opzichte van 1980 verminderd.

Ook hier zullen technische maatregelen alleen niet volstaan, zodat een gedurfd beleid inzake rationeel energieverbruik een ecologische prioriteit zal zijn ;

— de verzurende emissies van de industrie (procesmatige emissies) moeten evenzeer beperkt worden (vooral SO_2) aan de hand van strengere emissienormen, gebaseerd op het bereiken van de vooropgestelde doelstellingen ;

— de verzurende emissies in de lucht van de landbouw moeten evenzeer worden beperkt (— 20 % ten opzichte van 1980 tegen 2000). Daartoe is een mestactieplan uitgewerkt met het oog op een ecologisch verantwoorde mestuitspreiding (zie ook „vermesting”).

De doelstellingen inzake kwaliteit van het oppervlaktewater blijven deze, door de Vlaamse Executieve in 1987 vastgesteld. Om deze te bereiken zal een brongerichte aanpak worden gestimuleerd via strengere vergunningen en hogere heffingen. Daartoe worden volgende structurele maatregelen genomen :

Versnelde uitbouw van het emissie- en immissiemeetnet voor oppervlaktewater in Vlaanderen ; opstelling vuilvrachtbalansen per zuiveringssector ; vergunningen- en inspectiebeleid afgestemd op het immissiebeleid ; verfijnde toepassing van „de vervuiler betaalt” via een nieuwe berekeningsmethode voor de bepaling van de geloosde vuilvrachten, uitbreiding tot alle vervuilers (inclusief lozing op oppervlaktewater) en koppeling „waterverbruik — verontreiniging” voor gezinnen en kleine ondernemingen ; versnelde realisatie van de waterzuiveringsinfrastructuur via hogere investeringen met een nieuwe structuur inzake investeringen en exploitatie.

Als doelstelling van het vermestingsbeleid geldt het bereiken van een ecologisch evenwicht tussen toediening enerzijds en onttrekking anderzijds van nutriënten (N, P) aan de bodem. Daartoe wordt voorgesteld algemene bemestingsnormen voor N en P vast te stellen in functie van dit evenwicht. Om die doelstelling te bereiken wordt voorgesteld :

inventarisatie (via aangifteplicht) van de mestproductie (dierlijke en kunstmest) met het oog op het opstellen van nutriëntenbalansen ; vaststellen van mestoverschotten per bedrijf ; instellen van mestheffingen op mestoverschotten ; organisatie van de mestbank om bestaande mestoverschotten op ecologisch verantwoorde wijze af te zetten ; bevordering van het wetenschappelijk onderzoek, inzake ecologische bemesting en milieuvriendelijke landbouw ; gecontroleerd vestigingsbeleid voor intensieve veeteelt.

In het kader van de internationale aanpak van de verandering van het klimaat (broeikaseffect) dient in Vlaanderen de CO₂-emissie met 2 % per jaar te verminderen. Daartoe is vooral een vermindering van verbranding van fossiele brandstoffen via een rationeel energieverbruik vereist. Tevens dient het gebruik van CFK's tegen 1998 beëindigd te worden.

Om de verspreiding van gevaarlijke stoffen tegen te gaan en de ermee gepaard gaande risico's voor mens en milieu te beperken zullen emissiebeperkingen worden vastgesteld. Om risico's te onderkennen en te beheersen zal het veiligheidsrapport verplicht worden.

Het vernieuwd afvalstoffenbeleid is prioritair gericht op voorkoming en recyclage. De verwijdering wordt beperkt tot onvermijdbare afval via verbranding en/of via uitzonderlijk gecontroleerd storten dat geminimaliseerd zal worden. Huishoudelijk afval dient via preventie tegen 1995 met 8 %, bedrijfsafval met 10 % te worden gereduceerd. Selectieve inzameling van huisvuil zal veralgemeend worden en in 1995 op 30 % van huisvuil betrekking hebben. Recyclage van „gelijkgesteld bedrijfsafval" dient in 1995 minstens 40 % te zijn. Recyclage van huishoudelijk afval zal bevorderd worden en dient tegen 1995 te leiden tot een reductie met 30 % van het afvalaanbod voor finale verwerking.

Voor verbranding wordt een masterplan ten uitvoer gelegd, waarbij kleine onaangepaste verbrandingsovens progressief worden gesloten en vervangen door grotere eenheden, die maximaal beantwoorden aan de strengste emissienormen. Het storten van huishoudelijk afval en gelijkgesteld afval zal worden afgebouwd. Voor industrieel afval zal per provincie minstens één klasse-I-stortplaats worden ingericht. Het afvalstoffenplan 91-95 zal deze doelstellingen wettelijk vastleggen.

C. Krachtlijnen van het Vlaams natuurontwikkelingsplan

Het Vlaams natuurontwikkelingsplan heeft als basisdoelstelling binnen de 10 jaar een duurzame natuur tot stand te brengen bestaande uit een groene hoofdstructuur, een ecologische infrastructuur bestaande uit verbindingselementen en een ecologisch aanvaardbare milieukwaliteit. De begrippen duurzaamheid en kwaliteit worden hiervan sleutelbegrippen.

Deze doelstelling zal gerealiseerd worden door :

Absoluut behoud van de huidige natuur- en landschapswaarden door het vrijwaren van representatieve natuurgebieden. In deze beschermde gebieden wordt natuur de hoofdfunctie.

In het landelijk gebied moeten herstel en ontwikkeling van natuur als hoofd- en nevenfunctie bevorderd worden tot een landschapsecologische infrastructuur. Ook in de verstedelijkte gebieden zal gestreefd worden naar herstel van landschapselementen.

Er zal een actief soortenbeleid inzake flora, fauna en hun levensgemeenschappen worden ontwikkeld.

Het maatschappelijk draagvlak van het natuurbeleid zal vergroot worden via educatie, voorlichting en een gericht doelgroepenbeleid.

Dit vernieuwde beleid zal vastgelegd worden in een aangepaste natuurwetgeving en in opeenvolgende natuurbeleidsplannen en -programma's. Het beleid zal ten uitvoer gelegd worden via beheersovereenkomsten, verwervingen en/of huurovereenkomsten.

II. BESPREKING

Bij de aanvang van de bespreking wordt door een lid gewezen op het akkoord dat op 21 maart 1990 werd afgesloten in de schoot van de Vlaamse Executieve over de coördinatie van het milieubeleid tussen de verschillende departementen. Hij vraagt om bij deze bespreking hiermee rekening te houden en dit akkoord niet in vraag te stellen.

Een lid verklaart het akkoord niet te willen aanvechten, maar dat neemt niet weg dat het de taak van de Commissie is de discussie over de krachtlijnen van het milieubeleid aan te gaan.

Een ander lid sluit zich hierbij aan en wijst op de controlerende taak van de Vlaamse Raad tegenover de Executieve.

Een lid merkt op dat een aantal deeldomeinen van het milieubeleid, zoals verkeer, nog niet zijn uitgewerkt, maar dat die toch in deze bespreking aan bod moeten komen. Het zou volgens hem nuttig zijn ook de andere Gemeenschapsministers over de milieuaspecten van hun beleid te horen in de Commissie.

De Gemeenschapsminister stelt dat binnen de Executieve een precieze bevoegdheidsafbakening is afgesproken. Daarnaast wijst hij erop dat toekomstige beslissingen, die door de Executieve zullen worden genomen, onder andere met betrekking tot de oprichting van nieuwe parastatalen, hoe dan ook in de Vlaamse Raad zullen aan bod komen. Hierbij vernoemt hij ook de herstructurering van de Vlaamse administratie en de verhouding tussen de administratie en de parastatalen als een belangrijk onderdeel in het debat.

Er wordt besloten deze bespreking te beperken tot de hoofdlijnen van de door de Gemeenschapsminister ingediende beleidsbrief. De Commissie gaat er van uit dat de deelaspecten van het milieubeleid ruim aan bod zullen komen bij de bespreking van de in het vooruitzicht gestelde ontwerpen van decreet.

Een lid van de Raad, dat niet tot de Commissie behoort, wenst enkele kritieken op de voorliggende beleidsbrief te formuleren. Het milieubeleidsplan en natuurontwikkelingsplan is volgens hem niet tot stand gekomen vanuit een overleg met de andere betrokken leden van de gewestelijke executieven en van de nationale regering. Op die manier kan er geen sprake zijn van een geïntegreerd milieubeleid, waarbij alle bevoegde departementen zoals onder andere Economie, Verkeer of Landbouw moeten worden betrokken.

In dit verband moet ook worden gewezen op de grensoverschrijdende milieuproblematieken. Bijvoorbeeld het waterbeleid kan niet tot het nationale niveau worden beperkt. Dit is bij uitstek een internationale materie. Voor de Rijn- of Scheldebekkens zijn er internationale actieplannen nodig.

Spreker concludeert dan ook dat het hier gaat om voorstellen die slechts van één enkel verantwoordelijke uitgaan, en dat er dus geen sprake kan zijn van een globaal milieubeleidsplan.

Wat de waterzuivering betreft, ontbreekt volgens dit lid in het voorgelegde plan de brongerichte aanpak. Er zouden eerst maatregelen moeten worden opgelegd aan de bron van de vervuiling, dus bij de vervuilende bedrijven zelf. Er moet een verplichting tot zelfzuivering en een verbod op lozing van zogenaamde „zwarte lijst stoffen" komen.

Spreker heeft ook bedenkingen over de maatregelen tegen de luchtvervuiling. De voorgestelde reducties (84 % voor SO₂, 30 % voor NO_x en 20 % voor NH₃) zijn volgens hem onvoldoende, aangezien ze berekend worden tegenover het referentiejaar 1980. In de periode 1980-1985 was er immers een gevoelige daling in de uitstoot van giftige gassen te wijten aan de economische crisis. Vanaf 1985 is er dan weer een toename van de luchtvervuiling. Het ware meer aangewezen om dit jaar als referentie te gebruiken. De reducties die in het Nederlandse milieubeleidsplan worden voorgesteld zijn overigens veel aanzienlijker (respectievelijk 90 % voor SO₂, 70 % voor NO_x en 80 % voor NH₃).

Volgens dit lid blijft ook de vervuiling door de landbouw grotendeels buiten schot. Het voorgestelde mestactieplan komt neer op een legalisering van het dumpen. Bovendien wordt er alleen rekening gehouden met de dierlijke mest, terwijl de problemen rond kunstmest over het hoofd worden gezien. Het lid pleit voor een belangrijke reductie van het gebruik van kunstmest en pesticiden, alsook voor een afbouw van de bio-industrie en een vermindering van de veestapel.

Wat de afvalproblematiek betreft zijn de voorgestelde verminderingen van het huishoudelijk en industrieel afval met respectievelijk 8 % en 10 % volgens deze spreker onvoldoende. Bovendien is het afvalbeleid gericht op grootschalige verwerking via grote verbrandingsinstallaties. Een echt afvalbeleid daarentegen moet een combinatie zijn van een productpolitiek, waarbij vanaf de produktie de afval wordt beperkt, recyclage en voor het onvermijdelijke afval compostering en bio-methanisatie. Er kan al veel gedaan worden door een gerichte actie naar de verpakkingindustrie en door het opzetten van een systeem van eco-belastingen.

Het voorgestelde beleid, besluit dit lid, is een herstelbeleid in plaats van een echt voorkomingsbeleid. Het door de Gemeenschapsminister gehuldigde principe „de vervuiler betaalt" komt er in feite op neer dat „de betaler mag vervuilen". Een efficiënt beleid houdt in dat de vervuiler wordt belet om te vervuilen.

Een volgende spreker stelt dat de omvang van de milieu-problemen in Vlaanderen nog onvoldoende gekend is. Dit plan is maar een eerste aanzet tot bewustmaking over de ernst van deze problemen. In het milieubeleidsplan ontbreken echter nog heel wat gegevens over de oorzaken van de vervuiling zodat het niet mogelijk is om een duidelijk zicht te krijgen op wie in Vlaanderen nu juist voor welke vervuiling zorgt. Dat is een handicap om het principe „de vervuiler betaalt" daadwerkelijk toe te passen. Ook het voeren van een voorkomingsbeleid wordt er door bemoeilijkt.

Vervolgens geeft het lid een aantal kritische beschouwingen over het voorliggende milieubeleidsplan. Een eerste opmerking is dat het hier om een zeer sectorieel plan gaat, waardoor er nauwelijks van een geïntegreerd beleid kan worden gesproken. De in het plan voorgestelde maatregelen zijn

niet goed gecoördineerd. Wat ontbreekt is een duidelijk zicht op de interdependentie tussen de verschillende sectoren. Deze wisselwerking en relatie zou duidelijk moeten beschreven worden, alsook hun invloed op lucht, water en bodem.

Een tweede kritiek is dat dit plan hoofdzakelijk een verwijderingsplan is gericht op het opruimen van de vervuiling. Spreker is van oordeel dat daartegenover een duidelijk tweesporenbeleid moet staan. Naast een opruimingsbeleid, moet er een brongericht voorkomingsbeleid worden uitgewerkt.

Die brongerichte aanpak moet op sociaal verantwoorde wijze geschieden. Alhoewel de consument mede verantwoordelijk is voor een deel van de vervuiling, mag hij niet het slachtoffer worden van het feit dat de grote vervuilers buiten schot blijven.

Het is in dit opzicht belangrijk te weten wie wat vervuilt. Voor elk bedrijf en voor de huishoudens moet het mogelijk zijn een milieubalans uit te werken. Dit kan onder andere gebeuren door de invoering van de meldingsplicht in alle sectoren. Hierdoor wordt het ook mogelijk om gerichte heffingen op te leggen. Een goed systeem van voldoende hoge heffingen werkt overigens voorkomend.

Spreker stelt ook vragen naar de beschikbare financiële middelen, het voorziene personeel en de infrastructuur. Hij pleit voor een realisatie in fasen van een instrumentarium voor milieubeleid. Op dit ogenblik is de milieu-infrastructuur erg beperkt. Er stelt zich bijvoorbeeld ook een probleem van overstap naar de privé-sector van milieu-ambtenaren die in de overheidsinstellingen know-how hebben opgedaan. In elk geval is er zo snel mogelijk een functioneel en operationeel overheidsapparaat nodig.

Wat de sectoriële analyse in het milieubeleidsplan betreft, stelt spreker vast dat er geen berekening in voorkomt van de eigenlijke kost van de luchtverontreiniging. Wat de verontreiniging van het grondwater aangaat, ontbreken globale gesystematiseerde gegevens. De grondwaterkwantiteit komt zelfs niet aan bod. Op het vlak van afvalbeleid is men wel op de goede weg. Door de meldingsplicht wordt het mogelijk om tot milieubalansen te komen.

Vervolgens ontleedt het lid de voorgestelde actieplannen. De wil die wordt tentoon gespreid om met de nationale overheid tot een gecoördineerd beleid te komen evalueert hij positief. Toch is dit nog niet geconcretiseerd. Er worden geen duidelijk omlijnde stappen aangeduid om tot zulk een gecoördineerd beleid te komen.

Voor wat de bestrijding van de industriële luchtverontreiniging betreft stelt het lid vast dat er sinds 1985 geen echt beleid meer is gevoerd om de emissies terug te dringen. Dit milieubeleidsplan doet in dit opzicht ook geen echte keuzes. De voorgestelde reducties, die ook al door de vorige spreker werden vernoemd zijn ook voor dit lid onvoldoende. Spreker merkt wel op dat het MINA-PLAN 2000 in dit opzicht veel duidelijker was. Ook verwijst hij naar de veel strengere Nederlandse reducties.

In verband met de problematieken milieu en energie en milieu en mobiliteit, is er volgens dit lid dringend een voorkomingsbeleid nodig via een daadwerkelijk geïntegreerde aanpak. Dit behelst maatregelen op het vlak van de ruimtelijke ordening en van de fiscaliteit.

Op het vlak van de mestproblematiek wordt er in het plan uitgegaan van een gelijkblijvende mestproductie. Dit is volgens spreker onvoldoende. Een vermindering van de mest-

produktie is volgens hem nodig. Bovendien moet er dringend worden opgetreden tegen het invoeren van mest uit het buitenland. De voorgestelde mestbank zal de problemen volgens hem niet oplossen.

Met betrekking tot de kwaliteit van het oppervlaktewater, pleit het lid voor een dringende afwerking van de AWP-3-studies. Op dit ogenblik zou hiervan slechts 30 % afgewerkt zijn. In dit verband ontbreekt in het plan de relatie tussen waterkwaliteitsbeheer en waterkwantiteitsbeheer. Ook zijn er vragen over de werking van de VMZ.

Spreker heeft ook opmerkingen over het afvalstoffenbeleid. Het voorkomingsbeleid moet volgens hem op de eerste plaats komen. De opbrengst van de heffingen moet daarom voornamelijk aangewend worden voor het uitwerken van zulk voorkomingsbeleid en mag dus zeker niet uitsluitend naar de verwerking van het afval gaan. Bovendien moeten de plaatselijke overheden worden ondersteund voor het organiseren van sensibilisering van de bevolking voor selectieve ophaling van het huisvuil. Het lid pleit ook voor een schaalvergroting van het afvalbeheer. Om tot een maximaal ecologisch en economisch rendement te komen stelt hij dat maximaal vijf intercommunales voor afvalbeheer zouden moeten instaan voor de ophaling en de verwerking van het huisvuil in Vlaanderen.

Tenslotte formuleert het lid een bedenking over de nieuwe structuur van het Bestuur voor Leefmilieu, zoals dat zal gaan functioneren binnen de vernieuwde Vlaamse Administratie. Dit Bestuur wordt een onderdeel van het departement Infrastructuur. Het lid vreest dat daardoor het leefmilieubestuur dreigt geminoriseerd te worden binnen het groter geheel, waaronder ook Openbare Werken ressorteert.

Daarnaast kan men vragen stellen over het samen functioneren van de administratie voor leefmilieu met de parastatalen. De bevoegdheden voor afval en water zullen berusten bij parastatalen, terwijl die op het gebied van geluid en bodem volledig in handen zullen zijn van de administratie. Ook pleit het lid er voor dat de Gemeenschapsminister hoe dan ook politiek verantwoordelijk blijft voor de milieuparastatalen, zoniet zal elke mogelijkheid tot controle vanwege de Vlaamse Raad op de werking van deze instellingen onmogelijk zijn.

Het lid besluit met te stellen dat het milieubeleid nog voor enorme taken staat en dat alle sectoren, inbegrepen het onderwijs, zullen moeten worden betrokken bij het tot stand komen van een geïntegreerd milieubeleid.

Een ander lid merkt op dat het voorliggend document zowel een analyse van de problematiek als een actieplan bevat. Het is in feite bestemd voor alle verantwoordelijke Gemeenschapsministers, die in hun departement met de milieuproblematiek worden geconfronteerd. In die zin treedt de Gemeenschapsminister van Leefmilieu op als katalysator of drijvende kracht voor een geïntegreerd milieubeleid. Deze beleidsbrief moet in dit kader worden beschouwd als een richtlijn voor de komende vijf jaar.

Het lid stelt de vraag naar de zin en de betekenis van de milieumaatregelen die worden voorgesteld. Het doel van het plan is om binnen de afgesproken periode te komen tot het bereiken van een aantal vooropgestelde normen, zonder dat deze normen doel op zich kunnen zijn. Zij zijn in feite slechts een tussenstap om te komen tot het werkelijke doel, namelijk een meer leefbare samenleving. De normen die worden nagestreefd moeten derhalve gezien worden in relatie tot dit reële doel.

Er moet volgens dit lid rekening worden gehouden met de wetenschap dat het hier om een recente materie gaat, die slechts sinds de vroege jaren zeventig de geesten is begonnen beroeren. Daarvoor was er nauwelijks een milieubewustzijn, doch eens de bewustwording begon te groeien werd de nood aan maatregelen snel gevoeld.

De eerste reactie was het bepalen van emissienormen, vanuit de vraag : hoeveel vervuiling is maatschappelijk aanvaardbaar ? Aanvankelijk was de politiek uitsluitend op het vaststellen van zulke normen gericht, maar het is duidelijk geworden dat dit in feite geen oplossing ten gronde aanbracht. Volgens dit lid wordt meer en meer duidelijk dat een politiek gericht op het vastleggen van zulke normen slechts zin heeft, wanneer die normen worden gezien in relatie tot de kwaliteit van het leven. Normen zeggen op zichzelf niets, enkel wanneer ze in functie van de kwaliteit van het leven van de mens worden beschouwd.

Volgens dit lid is de centrale vraag : welke kwaliteit van het eco-systeem streven we na ? In dit opzicht kan men niet dezelfde normen voor het gehele Vlaamse land opleggen. Wanneer men bijvoorbeeld ergens een fabriek wil inplanten, dan zal de normering hiervoor sterk verschillen van plaats tot plaats. In een reeds sterk vervuilde omgeving zal men zo van oordeel zijn, dat er geen bijkomende vervuiling mag optreden. Wanneer zulk een fabriek geïsoleerd staat, in een weinig vervuild gebied, zal de normering vanzelfsprekend anders zijn.

Wij moeten ons, zo vervolgt spreker, ook bezinnen over de internationale context : in hoeverre draagt Vlaanderen bijvoorbeeld bij tot het broeikas-effect ? Vlaanderen kan slechts verantwoordelijk worden gesteld voor dat gedeelte vervuiling dat zijn origine in Vlaanderen vindt. Zo is er bijvoorbeeld ook de vraag naar het aandeel van Vlaanderen in de SO₂-vervuiling. Hier dient gezegd te worden dat van hieruit meer luchtvervuiling wordt uitgevoerd, dan dat er hier binnenkomt.

Het is volgens dit lid ook niet voldoende normen voor het gehele Gewest vast te leggen. Wij kunnen ons afvragen : wat is een goede luchtkwaliteit voor geheel Vlaanderen, en hoe kan deze luchtkwaliteit in alle landstroken bereikt worden ? Dan wordt het ook duidelijk dat er voor bepaalde streken strengere normen zullen moeten worden opgelegd dan voor andere. Het is goed denkbaar dat zulke normen veel strenger zullen zijn voor het Antwerpse industriegebied, dan voor de landelijke Kempen, uitgaande van de doelstelling dat we voor deze beide gebieden een zelfde luchtkwaliteit willen bekomen.

Het lid concludeert hieruit dat het te gemakkelijk en ook niet aangewezen is om rechtlijnige normen op te leggen. Terzijde merkt hij ook nog op dat het oprichten van gecentraliseerde industriezones destijds waarschijnlijk geen goede keuze was. Het ging hier toen duidelijk om een economische keuze, die er echter wel voor zorgde dat ook de vervuiling werd gecentraliseerd.

Het verheugt de spreker dat in het voorliggende plan een aanzet tot andere benadering wordt gegeven. Hij verwijst hierbij naar het gedeelte in het plan over de oppervlaktewateren (p. 334-337), waarin duidelijk wordt gesteld dat de kwaliteit van de oppervlaktewateren dient overeen te stemmen met een aantal dwingende kwaliteitseisen. In dit opzicht wordt dus niet louter met emissienormen gewerkt, maar wordt er ook een immissiebeleid gevoerd, gebaseerd op de

kwaliteitseisen die worden gesteld. Spreker kan volmondig met deze visie en aanpak instemmen.

Tenslotte wijst ook dit lid op het belang van een geïntegreerde milieupolitiek. Hij stelt het probleem van milieu en energie als voorbeeld van een problematiek, die over verschillende bevoegdheden verspreid is. Volgens hem is het de specifieke rol van de leden van de Commissie voor Leefmilieu om de milieuproblematiek over te brengen naar de andere Commissies waarin ze actief zijn. Op die manier kunnen zij bijdragen tot het tot stand komen van het nagestreefde geïntegreerd beleid.

Een lid sluit zich bij de vorige spreker aan door te stellen dat de emissienormen inderdaad moeten gezien worden in relatie tot het ontvangende medium : kwaliteitsdoelstellingen moeten duidelijk omschreven worden.

Ook dit lid pleit voor een geïntegreerde aanpak van de milieuproblemen. Volgens hem moet de Gemeenschapsminister van Leefmilieu de promotor, het geweten zijn binnen de Executieve, voor wat de milieuproblematiek betreft.

Spreker stelt vast dat de programma's voor milieusanering wel erg omvangrijk worden. Hij vraagt zich af of de Vlaamse industrie deze programma's nog zal aankunnen. Is er geen gevaar dat buitenlandse lobby's zich zullen aanbieden ? Er moet op worden gelet dat de Vlaamse Executieve haar controle op deze programma's niet verliest.

Dit lid besluit met te stellen dat dit plan de verdienste heeft een aanzet te geven tot een gecoördineerde aanpak, zodat het een waardevolle stap kan zijn in de richting van een beter leefmilieu. Een voortdurende evaluatie van het plan en de eruit voortvloeiende maatregelen zal echter nodig zijn.

Een lid vraagt nadere uitleg bij de engagementen die de nationale Staatssecretaris van Leefmilieu op de Noordzeeconferentie heeft aangegaan om voor een aantal stoffen te komen tot een reductie van 50 %.

De Gemeenschapsminister antwoordt hierop dat de Vlaamse Executieve deze engagementen heeft onderschreven, doch dat Wallonië dit, gezien de specifieke toestand van de Waalse industrie, niet gedaan heeft. Het concretiseren van deze engagementen zal voor een aantal industrieën zware consequenties hebben, aldus de Gemeenschapsminister.

Een lid dat niet tot de Commissie behoort stelt dat de industrie in het productieproces vanaf het ontwerpstadium tot de produktiefase rekening moet houden met de milieu-effecten en dat moet worden gestreefd naar zo weinig mogelijk afval en emissies. De industrie kan daar toe worden aangeemoedigd via een systeem van milieuheffingen, die voldoende hoog moeten zijn, zodat ze tot zelfzuivering aanzetten.

Dit lid pleit voor het vervangen van de kwantitatieve economische groei door kwalitatieve ombouw. Elke industriële activiteit brengt vervuiling met zich mee, derhalve moet er naar gestreefd worden de vervuiling zo laag mogelijk te houden. Drastische maatregelen dringen zich op, zoals het verminderen van het wagenpark. De huidige groei van het wagenpark zal, zelfs met het veralgemenen van de zogenaamde schone auto's enkel maar voor een toeneming van de vervuiling zorgen.

Volgens spreker moeten in de vuilvracht ook de nutriënten en de zware metalen worden gerekend. Hij vraagt aan de Gemeenschapsminister hoeveel de industrie per IE vervui-

ling zal moeten betalen. Is het zo dat dit zal worden teruggebracht tot 300 frank per IE, zoals de huishouders zullen moeten betalen ? Dit zou een vermindering zijn tegenover het bedrag dat heden ten dage door de industrie per IE moet worden betaald.

Dit lid stelt tevens vast dat de bewustwording rond de milieuproblematiek niet meer alleen een aangelegenheid van de milieubeweging is. Ook in de vakbeweging en bij de industrie stelt men een toenemende bekommernis voor het milieu vast.

Wat het natuurontwikkelingsplan betreft, is hij van oordeel dat dit onderdeel het best uitgewerkte luik is van de voorliggende beleidsbrief. De timing is concreter en de financiële middelen (1 miljard frank investering in de natuurgebieden) beter omschreven. De doelstellingen van het natuurontwikkelingsplan zijn strenger dan die van het milieubeleidsplan. Toch denkt de spreker te moeten wijzen op een tegenstelling tussen de goede bedoelingen van dit plan en de dagelijkse werkelijkheid. Hij verwijst naar de problemen rond Mol-Rauw en de Hobokense Polder.

Tevens stelt spreker vast dat het MINA-fonds en de MINA-raad inmiddels nog steeds niet bij decreet zijn opgericht. Hij vraagt dan ook wanneer de decreten aangaande deze twee instellingen zullen worden ingediend.

Spreker wil verder een aantal bemerkingen naar voor brengen over het milieubeleidsplan. Uit de cijfers die de Gemeenschapsminister ter beschikking stelt blijkt dat de toestand van het milieu steeds verder achteruitgaat. De vraag is dan ook of de voorgestelde maatregelen voldoende zijn.

Volgens het plan worden, aldus dit lid, slechts veertien black-points gesaneerd. De last van die sanering zal dan ook nog volledig op de schouders van OVAM terechtkomen.

Wat waterbeleid aangaat is er volgens spreker binnen de Vlaamse Raad dringend een discussie nodig over de Milieuholding en Aquafin. Hij stelt vast dat deze zaken van start zijn gegaan en zich verder ontwikkelen, zonder controle van de Raad.

Op het gebied van de afvalverwerking stelt dit lid vast dat het oorspronkelijke voornemen zoals het terug te vinden is in het MINA-plan 2000 om via recyclage en selectieve verwerking te komen tot een vermindering met 50 % van het huishoudelijk afval, is teruggebracht tot een vermindering met 12 % in dit milieubeleidsplan. Volgens het lid wordt lippendienst bewezen aan de selectieve ophaling en verwerking, zonder dat er echte stappen in die richting worden gezet. De reden daarvoor is de investering die wordt gedaan in de grootschalige afvalverbranding, waarvan moet worden gezegd dat het grote vervuilen risico's met zich meebrengt. Dat laatste zorgt bovendien voor het steeds weer opduiken van het NIMBY-syndroom (Not In My Back Yard), wanneer er plannen uitlekken voor de inplanting van grote verbrandingsinstallaties.

Deze spreker benadrukt dat doorgedreven selectieve ophaling en verwerking niet alleen nodig is, maar bovendien ook mogelijk, zoals blijkt uit een OVAM-document, dat stelt dat tot 80 % van het huishoudelijk afval hiervoor in aanmerking komt.

Met betrekking tot het industriële afval vestigt hetzelfde lid de aandacht op een VEV-document dat pleit voor het

verbranden van niet-giftig industrieel afval in super-installaties en voor het behouden van privé-storten van de bedrijven voor de stockage van het eigen afval. Beide voorstellen worden door dit lid afgewezen. Het systeem van privé-storten heeft in de jaren 60 en 70 tot heel wat misstanden geleid. Ook vraagt het lid zich af waar veel van het industriële afval naar toe gaat. Een groot gedeelte ervan verdwijnt spoorloos. Dit wijst er op dat een strengere controle noodzakelijk is.

In verband met de mestproblematiek stelt spreker dat de oplossingen die in het milieubeleidsplan worden voorgesteld in feite neerkomen op een vergunningsbeleid. Ook druisen ze in tegen het „stand still principe. De voorgestelde bemestingsnormen zijn lang niet streng genoeg. Er moet gekomen worden tot een volledig evenwicht tussen bemestings- en onttrekkingsnormen. Het lid vraagt in deze materie een absoluut respect voor het „stand still" principe en een reductie van de veestapel.

Een laatste reeks opmerkingen van dit lid heeft te maken met middelen en mensen die voor het milieubeleid worden vrijgemaakt. Hij heeft vragen bij het tot stand komen van het superministerie voor Infrastructuur. Hier verwacht hij beheers- en bevoegdheidsproblemen. Bestaat er een overeenkomst tussen de verschillende bevoegde ministers, die met dit departement zullen te maken krijgen om zulke problemen te vermijden ?

Volgens het lid moet de herscholing van de ambtenaren van Openbare Werken grondig worden aangepakt, wanneer deze in de leefmilieusector zullen worden ingeschakeld. Lou-ter overheveling van deze mensen van de ene naar de andere sector zal niet volstaan. Nadere bijzonderheden over het aantal mensen dat zal worden overgeheveld en over de omscholing die ze zullen ondergaan worden gevraagd.

Spreker stelt zich ook vragen rond het opzetten van een enkele milieuspectie, door het samensmelten van de deelspecties. OVAM heeft hierbij eveneens bedenkingen. Deze instelling heeft een eigen inspectiedienst. Wat zal hiermee gebeuren ?

Tenslotte vraagt dit lid hoe het staat met de bevorderingskansen binnen de milieuadministratie. De hoogste niveaus worden bevolkt met burgerlijke en landbouwkundige ingenieurs. Hij stelt dat ook andere specialisten, zoals biologen, in aanmerking moeten kunnen komen voor de leidinggevende functies.

Een ander lid heeft een specifieke opmerking over de werking van het Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie. Deze nationale wetenschappelijke instelling is voor de Gewesten van wezenlijk belang voor controle van onder andere de lucht. Nu kampt het IHE met een chronisch tekort aan werkingsmiddelen, te wijten aan een verminderd beroep dat op zijn diensten wordt gedaan. De voornaamste oorzaak van de problemen is de complexe financiering van de instelling. Het personeel wordt nationaal gefinancierd, de werking wordt gewestelijk geregeld, naargelang de opdrachten die de Gewesten aan het IHE geven. Volgens dit lid zou het verdwijnen van het IHE nefast zijn voor de controle op de milieuvervuiling. Hij vraagt dan ook een dringende oplossing van het probleem.

Hierop antwoordt de Gemeenschapsminister dat het Vlaamse Gewest geen schuld treft bij de problemen waar het IHE op dit ogenblik mee kampt. De protocolovereenkomsten aangaande deze nationale wetenschappelijke instelling werden door het Vlaamse Gewest nageleefd. Inmiddels wer-

den afspraken gemaakt over de gezamenlijke financiële verantwoordelijkheid van de drie Gewesten en de nationale voogdij-overheid tegenover het IHE. Deze afspraken zouden tot gevolg moeten hebben dat de door het lid gesignaleerde problemen dra worden opgelost.

Een lid belicht de werking van de VMZ en de NV Aquafin. Hij heeft bedenkingen bij de huidige gang van zaken, die in de richting gaat van privatisering. Volgens hem is het helemaal niet zeker dat de privé-sector in het geval van de waterzuivering beter zal presteren dan de openbare sector.

De structuur die wordt voorgesteld met Aquafin leidt er toe dat de Gemeenschapsminister niet langer politiek verantwoordelijk kan worden gesteld. Waar blijft dan de parlementaire controle ? Uiteindelijk wordt geld van de burger, via heffingen ter beschikking gesteld, waardoor zulke controle zeker op zijn plaats is.

Door de privatisering gaat know-how, die door de openbare sector werd opgedaan verloren naar de privé-sector.

Is het wel aangewezen dat de opbrengsten van de heffingen via het MINA-fonds worden doorgestort naar het geprivatiseerde Aquafin ?

Een belangrijk probleem stelt zich volgens dit lid ook bij de controle op de vergunningen. Hoe zal die in de nieuwe structurering gaan verlopen ?

Ook kunnen er vragen worden gesteld bij de beleidsplanning die de NV zal opmaken. Kan door de overheid een beleid aan Aquafin worden opgelegd, vraagt de spreker zich af.

Het lid wijst er op dat een NV gedwongen wordt winst te maken. Daarom moet de opbrengst van de heffingen voldoende hoog zijn en moet het grootse gedeelte van deze heffingen worden doorgesluisd naar de NV. Zal er dan nog genoeg geld overblijven voor een echt voorkomingsbeleid ? Bovendien kan volgens dit lid worden gevreesd dat, als de heffingen hoog zijn, dit de grote industrieën wel zal aanzetten tot zelfzuivering, maar tegelijkertijd zal dit een zware belasting voor de particulier en de kleine KMO betekenen.

Spreker stelt vast dat ondertussen deze zaak in gang is gezet zonder veel discussie. Daardoor is onduidelijkheid geschapen over de toekomst van de VMZ. De onzekerheid die er in deze instelling heerst zorgt er voor dat haar werking op dit ogenblik zeker niet optimaal is. Daarom moet zo snel mogelijk klaarheid worden geschapen.

Besluitend verklaart dit lid dat de privatisering die op dit ogenblik aan de gang is in de waterzuiveringssector zijn goedkeuring niet kan wegdragen.

Een ander lid wijst, aan de hand van het voorbeeld van twee gipsverwerkende bedrijven, op wat hij een grote onrechtvaardigheid in het systeem van de heffingen noemt. Het bedrijf Rhône-Poulenc in het Gentse verwerkt zijn gipsafval zoals het hoort, door opstapeling gevolgd door beplanting. Dit bedrijf betaalt een hoge heffing van 50 frank per ton gipsafval. Het bedrijf BASF in Antwerpen loost zijn gipsafval rechtstreeks in de Schelde, en zorgt zo voor een belangrijke vervuiling. Toch betaalt dit bedrijf slechts 10.000 frank heffing per jaar. Dit voorbeeld bewijst volgens dit lid dat het systeem van de heffingen niet erg rechtvaardig is. Een bedrijf dat een goede oplossing voor zijn afvalprobleem heeft uitge-

werkt en hiervoor investeringen doet, wordt onevenredig zwaar belast terwijl een bedrijf dat zulks niet doet bijna volledig buiten schot blijft.

Een lid komt tot de vaststelling dat er binnen de meerderheid verdeeldheid heerst over de door de Gemeenschapsminister uitgewerkte voorstellen.

Ook hij merkt op dat het door de bevoegdheidsverkaveling wel erg moeilijk is om tot een geïntegreerd milieubeleid te komen. De staatshervorming is in deze materie ondoordacht doorgevoerd. Een initiatief om het aantal verantwoordelijken voor het milieu terug te brengen en de bevoegdheden duidelijker te omlijnen zou zeker op zijn plaats zijn.

Het valt dit lid op dat de aanpak van de Gemeenschapsminister erg repressief is. Tegelijkertijd ontbreekt er een algemene filosofische onderbouw van het beleid en een algemene gedragslijn. De enige rode draad die door het gehele milieubeleidsplan loopt is ook die van de repressieve aanpak, het steeds terugvallen op het systeem van de heffingen.

Spreker vraagt zich af waarom er geen positieve ingesteldheid mogelijk is, bijvoorbeeld in de vorm van beloning voor het verminderen van de vervuiling. Deze andere aanpak zal volgens hem veel meer motiverend werken.

Volgens dit lid is het normaal dat de overheid normerend optreedt, vervolgens kan die overheid drie gedragslijnen ontwikkelen, die als alternatief kunnen gelden voor de louter repressieve aanpak die de Gemeenschapsminister voorstaat.

In het eerste geval is de vervuiler te identificeren. Hier moeten er maatregelen worden uitgewerkt opdat die vervuiler zelf de vervuiling wegwerkt. In het tweede geval is de vervuiler niet identificeerbaar. Dan is het nodig dat er impulsen worden gegeven om milieuvriendelijker te gaan produceren en consumeren. Een derde mogelijkheid is dat er geen technieken bestaan om de vervuiling die wordt veroorzaakt weg te werken. In dit geval is het nodig om het volume van de vervuiling te doen dalen (een voorbeeld is het invoeren van statiegeld op de verpakking) en moet er een aanmoedigingsbeleid worden gevoerd om tot nieuwe technieken en een moderne milieutechnologie te komen.

Dit lid stelt ook dat er een tegenstelling is tussen de taken van de publieke sector en die van de privé-sector. Volgens hem is het duidelijk dat de overheid niet zelf alle problemen kan oplossen. Er moet een veel grotere verantwoordelijkheid worden gelegd in de handen van de vervuilende producent en consument.

De privé-sector beschikt volgens spreker over de vindingsrijkheid en de creativiteit in het ontwikkelen van nieuwe markten. In die zin speelt het mechanisme van de aanbodeconomie.

Wat het systeem van heffingen betreft, wijst het lid erop dat dit de concurrentiepositie van de bedrijven kan in gevaar brengen.

Deze spreker stelt dat zijn fractie een filosofie huldigt die diametraal staat tegenover de basisopties van het plan van de gemeenschapsminister. Dat neemt niet weg dat hij respect heeft voor het werk dat hier is gepresteerd. Toch blijft hij sceptisch tegenover de voorstellen in het plan. Hij staat dit aan de hand van bemerkingen over de voorgestelde actieplannen.

In de aanpak van de industriële luchtverontreiniging valt alweer het repressieve karakter op : er wordt een verplichting

opgelegd om emissie-jaarverslagen op te stellen, die op hun beurt de basis zullen vormen voor het bepalen van de hoogte van de heffingen. Het ware volgens spreker beter stimulerende maatregelen te voorzien, die de industrieën er moeten toe aanzetten hun productiewijzen te veranderen.

Wat milieu en energie betreft kan het rationeel energieverbruik door positieve fiscale stimulering worden bevorderd. Via belastingsaftrek kan men bijvoorbeeld ook komen tot een vernieuwing van de huisverwarmingsinstallaties. Dit laatste is overigens erg dringend, omdat lekkende stookolietanks bij particulieren op dit ogenblik een ernstige milieuvervuiling met zich meebrengen.

Op het vlak van milieu en vervoer moet volgens dit lid het gemeenschappelijk vervoer veel meer worden gestimuleerd. Met gemeenschappelijk vervoer bedoelt hij niet enkel het openbaar vervoer, maar ook privé-initiatieven die via een gebruiksvergoeding zouden kunnen worden ingeschakeld.

Er wordt bij de discussie over de verontreiniging door meststoffen te weinig, of zelfs helemaal geen aandacht besteed aan het probleem van de kunstmest. Door een gedifferentieerde fiscaliteit kan het gebruik van kunstmest worden ontmoedigd. Ook moet de balans tussen bemesting en onttrekking terug hersteld worden. In plaats van door heffingen, kan dit gebeuren door ingrepen op de exploitatievergunningen.

Dit lid pleit kortom voor positieve fiscale maatregelen, die stimulerend zullen werken, en dit ter vervanging van repressieve heffingen, die slechts dan stimulerend zijn als ze voldoende hoog zijn.

De Gemeenschapsminister probeert het meningsverschil met de vorige spreker duidelijk te stellen. De filosofie die in de voorliggende plannen wordt gehuldigd, is gebaseerd op het principe „de vervuiler betaalt”. Het principe van de vorige interpellant daartegenover is : als je niet vervuult, wordt je beloond. Dit standpunt is volgens de Gemeenschapsminister vrijblijvend. Het komt er op neer dat je mag vervuilen, maar dat je dan niet wordt beloond.

Het lid antwoordt hierop dat het systeem van de heffingen in zijn repressiviteit niet rationeel is. Bovendien werken heffingen altijd via de publieke sector, terwijl het juist de privé-sector is die moet aangemoedigd worden om creatieve maatregelen tegen de vervuiling uit te werken. Positieve fiscale maatregelen zullen hier wel voor zorgen, dus zijn ze efficiënter.

De Gemeenschapsminister stelt hiertegenover dat berekening van de kost van de fiscale maatregelen, die de partij van vorige spreker heeft voorgesteld in verband met loodvrije benzine, heeft aangetoond dat deze zullen leiden tot belangrijke minder-ontvangsten voor de Staat. Via het systeem van de fiscale stimulering worden de kosten die de vervuiling met zich meebrengt, verdeeld over de gehele maatschappij, die er de last van zal moeten dragen. Het is dus niet de vervuiler die voor de door hem veroorzaakte vervuiling zal opdraaien.

Vorige spreker antwoordt dat niet enkel de producent maar ook de consument verantwoordelijk is voor de vervuiling. Voor hem is echter het centrale probleem dat de opbrengst van de heffingen naar de publieke sector gaat, waardoor aan de privé-sector de mogelijkheid wordt ontnomen zich op het domein van de milieusanering te ontwikkelen. Door de heffingen wordt de vervuiler ook niet geresponsabiliseerd. Een positieve fiscaliteit zal dit wel doen terwijl tege-

lijkertijd het ontwikkelen van nieuwe technieken wordt gestimuleerd.

Enkele leden gaan eveneens in tegen de visie die door dit lid wordt verdedigd. Volgens een lid werken de voorgestelde fiscale maatregelen blind en leveren ze geen resultaat op. Integendeel wordt door een vermindering van de inkomsten de slagkracht van de Staat tegen de vervuiling aangetast.

Een ander lid, dat niet tot de Commissie behoort verwijst voor wat de discussie tussen de voorstanders van heffingen en de voorstanders van fiscale stimuli betreft naar een OESO-rapport waarin wordt gesteld dat voor wat het voorkomen van vervuiling aangaat, een strenge en duidelijke wetgeving met gebods- en verbodsbepalingen veruit het meest efficiënte instrument is, dat meer resultaten oplevert dan financiële stimuli. Zo heeft het verbod op het gebruik van CFK's onmiddellijk geleid tot het ontwikkelen van nieuwe technologie. Financiële impulsen zijn uiteindelijk slechts een hulpmiddel.

Een lid komt nog tussen over het gedeelte „natuurontwikkelingsplan" van de beleidsbrief. Volgens hem is dit een goede aanzet voor een samenhangend natuurbeleid omdat het in overeenstemming is met visies en doelstellingen ontwikkeld in het Nederlandse Natuurbeleidsplan. Ook kadert het binnen de habitat-richtlijn van de EG, die in voorbereiding is. Positief is ook dat het tot stand is gekomen in overleg met de natuurbehoudsverenigingen.

Volgens dit lid zullen de voornemens in verband met de zogenaamde groene hoofdstructuur en de ecologische infrastructuur hun weerslag moeten hebben op het beleid van ruimtelijke ordening. Ook is het van belang dat er een gezamenlijke aanpak komt van het milieu- en waterbeleid.

Spreker betreurt dat bij de methodes tot verwerving van gronden, wat een essentieel onderdeel is van de realisatie van de groene hoofdstructuur, onteigening niet is voorzien. Volgens hem zal onteigening in een aantal gevallen het aangewezen instrument zijn om tot verwerving van gronden over te gaan. Budgettair voorziet het plan 1 miljard frank extra per jaar voor verwerving. Voor de verwezenlijking van de geplande doelstellingen zal dit vermoedelijk onvoldoende zijn.

Volgens dit lid zijn sommige hoofdstukken van het natuurontwikkelingsplan een verbeterde versie van de intentieverklaringen van het MINA-PLAN. Andere gedeelten, zoals dat over educatie en voorlichting blijven dan weer vrij vaag. Hier moeten meer concrete en beter uitgewerkte voorstellen worden geformuleerd.

De Gemeenschapsminister geeft vervolgens een globaal antwoord op de opmerkingen die door de leden van de Commissie werden naar voor gebracht.

Wat de bevoegdheidsverdeling met betrekking tot het leefmilieu binnen de Executieve betreft, stelt de Gemeenschapsminister dat uiteindelijk de gehele Executieve als college de verantwoordelijkheid draagt zoals dit geldt voor alle andere beleidsdomeinen. Hij is geen voorstander van het aanstellen van een superminister van leefmilieu, die wat de leefmilieuaspecten van het beleid betreft boven de andere leden van de Executieve zou staan. Wel pleit hij in het raam van de taakverdeling binnen de Executieve voor een groter gezag voor de leefmilieuminister, maar dan voor precies omschreven bevoegdheden. Er wordt binnen de Executieve gestreefd naar een globale, geïntegreerde aanpak van het leefmilieubeleid. Daarvoor is een procedure afgesproken waarover een ruime consensus bestaat tussen de Gemeenschapsministers.

De Gemeenschapsminister is er ook geen voorstander van dat de leefmilieuproblematiek terug naar het nationale niveau wordt verschoven. Het is volgens hem duidelijk dat, sinds leefmilieu een gewestelijke aangelegenheid is geworden, de aanpak in Vlaanderen veel dynamischer is. Dit is te wijten aan een verschil in aanvoelen van de problematiek tussen Vlaanderen en Wallonië. Aangezien de bewustwording in Wallonië voor wat de leefmilieuproblemen betreft niet zo ver gevorderd is als in Vlaanderen, kan op nationaal Belgisch vlak slechts een milieubeleid worden uitgewerkt, dat de grootste gemene deler is van hetgeen de twee Gewesten voorstaan.

De Gemeenschapsminister kondigt als voorbeeld van de geïntegreerde milieupolitiek een globaal plan aan, dat door de Executieve zal worden uitgewerkt, waarin beleidsdoelstellingen met betrekking tot het rationeel energieverbruik, de ruimtelijke ordening en de mobiliteit zullen worden verwerkt.

Wat de besteding van de opbrengst van de milieuheffingen betreft is het volgens de Gemeenschapsminister niet juist dat deze hoofdzakelijk voor het wegwerken van de veroorzaakte vervuiling zal worden gebruikt. In het beleid is en blijft de brongerichte aanpak, het voorkomen van vervuiling primordiaal. Er wordt gestreefd naar een evenwichtig tweesporenbeleid waarin voorkomings- en verwijderingsbeleid aan bod komen.

De Gemeenschapsminister beaamt dat er inderdaad nog heel wat werk dient te worden verzet om te komen tot een goed overzicht van de vervuiling. Er ontbreken nog heel wat gegevens. Het MINA-PLAN 2000 bevatte een eerste inventarisatie van de problemen, en formuleerde hypothesen voor een beleid. De voorliggende beleidsbrief bevat een meer uitgewerkt beleidsplan, dat via evaluatie verder zal moeten worden verfijnd.

In dit verband is de Gemeenschapsminister van oordeel dat het opstellen van milieubalansen per bedrijf en per sector een belangrijk hulpmiddel zal zijn. Het uitbreiden van de meldingsplicht zal daarbij één van de maatregelen zijn. De minister pleit in dit opzicht voor afspraken per sector in de vorm van convenanten. Hierbij kunnen sectorieel globale afspraken worden gemaakt met betrekking tot reducties en milieubalansen. In zulke convenanten kunnen bedrijven zich onderling akkoord verklaren met maatregelen en dit in de vorm van een contract dat zij ondertekenen. In de verpakkingindustrie wordt zulke conventen onderhandeld, en ook vanuit de chemische sector bestaat er interesse voor deze werkwijze. Belangrijk is de afdwingbaarheid als stok achter de deur, welke in de conventen moet voorzien zijn. Het Gewest blijft bij dit alles een normerende en controlerende rol spelen.

De Gemeenschapsminister gaat nader in op de opmerkingen die werden geformuleerd aangaande de werking van de VMZ, het beleid inzake de sanering van de oppervlaktewateren en de rol van de Vlaamse Milieuholding hierin. Hij vestigt de aandacht op de beslissing hieromtrent van de Vlaamse Executieve van 4 april 1990. Er werd niet alleen beslist de werking van de VMZ aan te passen aan de conclusies van het SOBEMAP-rapport. Ook werd besloten tot de oprichting van een dochtermaatschappij van de Vlaamse Milieuholding (Aquafin), belast met bouw en exploitatie van de waterzuiveringsstations. In deze nieuwe op te richten maatschappij wordt een meerderheid van de aandelen gereserveerd voor de overheid. De Vlaamse verankering in de

maatschappij wordt gegarandeerd. Dit kan bijvoorbeeld door een voorkooprecht van de GIMV. De Vlaamse Milieuholding garandeert bovendien dat de beleidsdoelstellingen die aan de dochtermaatschappij worden gesteld worden uitgevoerd. Tenslotte zal de VMZ minstens tot einde 1995 de bestaande zuiveringsinstallaties blijven exploiteren. Deze beslissing van de Executieve wordt als bijlage bij dit verslag gevoegd.

Voor wat verder de werking van de VMZ betreft, stelt de Gemeenschapsminister dat de Executieve politiek verantwoordelijk blijft voor deze instelling gezien haar statuut van parastatale B. Verder is hij van oordeel dat de know-how die in de VMZ in de loop der jaren is opgedaan hoe dan ook zal worden verzilverd ten bate van de gemeenschap.-

De Gemeenschapsminister merkt vervolgens bij een aantal bedenkingen van leden in verband met grensoverschrijdende maatregelen op, dat de voorstellen die hij formuleert inderdaad beperkt blijven tot het Vlaamse Gewest. De nationale overheid blijft bevoegd voor een beperkt aantal leefmilieuaangelegenheden. De Gemeenschapsminister wijst op een belangrijke doorbraak bij het uitwerken van een waterbeleid voor de stroombekkens van de grote rivieren, waarover een principiële overeenkomst is bereikt op de Interministeriële Conferentie voor Leefmilieu voor het uitwerken van een globale aanpak.

De Gemeenschapsminister schetst verder de concrete realisaties die in het verschiet liggen. Hij wijst op het mestactieplan, dat uitgebreid bediscussieerd zal worden bij de bespreking van het mestdecreet, dat de adviesfase heeft doorlopen. Hierbij wordt aangestipt dat het mestdecreet een consensusadvies heeft meegekregen binnen de SERV. In het vroege najaar van 1990 zal het ontwerp van mestdecreet dan ook kunnen worden voorgelegd aan de Raad.

Ook de decretale regeling van MINA-fonds en MINA-raad zal weldra in orde zijn. De kritiek als zou het MINA-fonds vooral instaan voor de financiering van het opruimen van de vervuiling, weerlegt de Gemeenschapsminister. Dit fonds staat eveneens in voor de betoelaging van het voorkomingsbeleid. Ook pleit de Gemeenschapsminister er voor dat een beperkt maar vast percentage uit dit fonds zou worden besteed aan de natuurontwikkeling.

De Gemeenschapsminister stelt ook voor dat het ontwerp van afvalstoffenplan dat werd uitgewerkt, zou worden besproken in de Commissie. De tekst van dit plan werd reeds aan de leden bezorgd. Hij pleit voor een aanpak in fasen voor wat de afvalreductie betreft. De geopperde ideeën, onder andere in verband met het statiegeld zijn alle bespreekbaar.

De Gemeenschapsminister is verder van oordeel dat alle black-points op dit ogenblik nog niet gesaneerd kunnen worden, vooral omdat de beschikbare technologie voorlopig nog niet toereikend is. Recente vindingen zoals Beringiet zijn beloftevol, maar vormen nog geen oplossing ten gronde van dit probleem.

De Gemeenschapsminister is voorstander van het opleggen van afvalreductie aan bedrijven in de vorm van een meerjarig programma. Als er geen verbetering mogelijk is, kan aan een afbouwscenario gedacht worden. Hij is evenwel niet gewonnen voor een repressieve aanpak, eerder voor motiverende maatregelen. Als de motiverende aanpak niet helpt kan sanctionerend optreden noodzakelijk zijn.

Een deelprobleem in de afvalproblematiek is die van het gipsafval. De door een lid gesignaleerde onrechtvaardigheid moet volgens de Gemeenschapsminister inderdaad worden rechtgetrokken vanaf het volgende begrotingsjaar. Ook stelt zich hier het probleem van de recyclage.

In verband met de reorganisatie van de Vlaamse Administratie stelt de Gemeenschapsminister vast dat met de voorstellen van de Gemeenschapsminister werd rekening gehouden door de Bijzondere Commissaris voor de herstructurering van de diensten van de Vlaamse Executieve.

Naar aanleiding van de opmerkingen van de sprekers van twee fracties stelt de Gemeenschapsminister een fundamenteel verschil vast tussen zijn opvattingen en die geuit door deze fracties.

Tegenover het ene lid merkt hij op dat er een fundamenteel verschil in basisfilosofie is. Volgens het plan dat werd uitgewerkt door de partij van deze spreker is het niet de vervuiler die betaalt, maar de niet-vervuiler die beloond wordt. De fiscale minder-ontvangsten die het gevolg zouden zijn van dit plan zullen er voor zorgen dat de lasten voor de milieusanering zullen worden verspreid over de gehele bevolking, hetgeen niet als rechtvaardig kan worden beschouwd. Dat neemt niet weg dat de meeste doelstellingen die in dit plan worden geschetst de instemming van de Gemeenschapsminister kunnen wegdragen. Hij is echter niet akkoord met het door deze fractie voorgestelde instrumentarium.

Tegenover de anderen fractie merkt hij op dat voorliggende plan wel degelijk een geïntegreerd beleidsplan is, waarin een structurele aanpak wordt voorgestaan. Dat het natuurontwikkelingsplan scherper is gesteld dan het milieubeleidsplan ontkent de Gemeenschapsminister. Wel is er een verschil in timing tussen deze twee plannen. De Gemeenschapsminister is van oordeel dat deze fractie een economische nulgroei of deficitaire groei voorstaat om tot een diepgaand ecologisch herstel te komen. Hij wijst er echter op dat in landen waar de economie wegens crisissituaties stagneerde of achteruitging, zoals in Oost-Europa, de milieuverloeding zeer fel om zich heen, heeft gegrepen. Een krachtig milieubeleid is slechts mogelijke wanneer er economische groei is. Wel pleit de Gemeenschapsminister voor een andere groei, die met milieubekommernissen rekening houdt.

De Gemeenschapminister besluit met te stellen dat uit de discussie in de Commissie blijkt dat het milieubeleidsplan en het natuurontwikkelingsplan globaal positief worden onthaald en dat er een grote mate van instemming kan worden vastgesteld. Hij wijst er op dat dit plannen zijn voor de komende vijf jaar. Dit is slechts een eerste stap. Deze plannen zullen verder moeten worden uitgewerkt en verfijnd voor de periodes die zullen volgen.

De Verslaggevers,

De Voorzitter

E. VANDEBOSCH
J. TIMMERMANS

Jozef BOSMANS

BIJLAGE

VLAAMSE EXECUTIEVE

Vergadering van woensdag 4 april 1990

VE/PV/1990/14 punt 9

Betreft : Toekomstig beleid inzake sanering van de oppervlaktewater (VE/90/04.04/DOC.271)

Beslissing : De Vlaamse Executieve beslist bij twee tegenstemmen (L. Waltniel en P. Dewael) :

— haar principiële goedkeuring te hechten aan de volgende uitgangspunten inzake het vanaf 1 januari 1991 te voeren afvalwaterzuiveringsbeleid :

a) de Vlaamse Maatschappij voor Waterzuivering wordt belast met de taken zoals omschreven in de conclusie van het studiesyndikaat vermeld in de bijlage 1, VI A, B, C, bij de in rand vermelde nota,

b) een nieuw op te richten naamloze vennootschap wordt als meerderheidsdochtermaatschappij van de Vlaamse Milieuholding belast met de taken zoals omschreven in sub a);

— een overeenkomst af te sluiten met de Vlaamse Milieuholding waarin de basisprincipes, zoals vermeld in bijlage 4 bij de in rand vermelde nota, zijn opgenomen ;

— de Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting te belasten met het voeren van de nodige onderhandelingen met de Vlaamse Milieuholding over de verdere uitwerking van deze principiële uitgangspunten en te gelegener tijd de concrete voorstellen terzake ter beraadslaging aan de Vlaamse Executieve over te leggen, mits de Vlaamse Executieve op regelmatige tijdstippen zal worden ingelicht over de evolutie van het dossier.

E. STROOBANTS

Secretaris

(Bijlage 4) Toekomstig beleid inzake zuivering van de oppervlaktewateren

Overeenkomst met de n.v. Milieuholding : basisprincipes

1. Voor de uitvoering van de principiële beslissing van de Vlaamse Executieve van 4 april zal een overeenkomst worden afgesloten met de n.v. Vlaamse Milieuholding waarin minstens de hierna volgende principiële uitgangspunten (punt 2) zullen dienen te worden opgenomen.

Deze overeenkomst zal ter bekrachtiging aan de Vlaamse Executieve worden voorgelegd. Bij ontstentenis van deze bekrachtigde overeenkomst vóór einde 1990 wordt de uitvoering van de vermelde principiële beslissing van de Vlaamse Executieve opgeschort.

2.1 De n.v. Vlaamse milieuholding zal erover dienen te waken dat in het kapitaal voor de door haar opgerichte dochtermaatschappijen van waterzuivering en watervoorziening de Vlaamse overheid direct of indirect over minstens de helft plus 1 aandeel beschikt. Daarenboven dient bij de andere aandeelhouders de meerderheid van de aandelen te behoren aan ondernemingen die de Vlaamse „verankering” van deze dochtermaatschappijen willen garanderen (o.a. via voorkeepsrecht van GIMV).

2.2. De n.v. Vlaamse Milieuholding dient te garanderen dat de door haar opgerichte en gecontroleerde dochtermaatschappij(en) inzake waterzuivering (en) watervoorziening het investeringsprogramma zoals het door de Vlaamse Executieve zal worden bepaald zal uitvoeren. Inzake waterzuivering zal de Vlaamse Executieve hierbij maximaal gebruik maken van de „A.W.P. niveau 3"-studies zoals opgemaakt en goedgekeurd door de Raad van Bestuur van de VMZ.

2.3. De vermelde overeenkomst met de n.v. Vlaamse Milieuholding zal eveneens een regeling bevatten inzake :

- de exploitatie van de bestaande RWZI ;
- de investeringsdossiers die thans in voorbereiding zijn ;

De Vlaamse Executieve wil hierbij een regeling waarbij de exploitatie van de bestaande RWZI's minstens tot einde 1995 blijft toevertrouwd aan de VMZ.

De investeringsdossiers die thans in voorbereiding zijn en waarvan hetzij door de VMZ hetzij door gemeenten overeenkomsten met derden zijn aangegaan vóór 1 april 1990 zullen met respect voor de aangegane verbintenissen worden uitgevoerd.
